

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684**

38. Exemptio, an extendatur ad futura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

cessio facta respectu certæ rei, non extenditur ad supervenientes res, quæ oculo distingui possunt, d. l. si in ubi DD. ff. de Auro & argento legato, Albertus Brunus d. conclus. 9. num. 8. & 9. Paucis jurisdictionis omnis & exemptio augmentum recipit aut diminutionem ab incremento vel decremento, id quod plurifariam docet Baptista Aymus Parmensis tract. de alluvionibus. lib. 2. cap. 6. cap. 16. & seqq. Albertus Brunus d. tract. de augmento.

Fallit tertio, nisi Exemptio concessa sit nominatim cum acquirendis, quia eo casu Exemptio extenditur ad acquirenda in futurum, Card. Clem. 1. §. ad hoc quest. 7. de statu Monach. Caccial. de unombus art. 4. n. 7. in fine.

Q U Æ S T I O XXXVIII.

Exemptio an extendatur ad futura?

S U M M A R I U M.

1. Distinctio quorundam. 2. Maxime quando vertitur præjudiciū tertii
 2. Exemptio non trahi ad futura. 3. Tertii præjudiciū quando dicatur verti.
 4. Connectorum idem ius est & ratio.

Non assimilis est præcedenti hæc quæstio, quam Doctores aded pugnantis argumentis plurimum obfuscarunt, ut cuiusque non sit expedita sententia: super qua videndus Bartholom. Brixienfis Quæstione Dominicali § 8. per rot. Petrus Antiboli tract. de munerib. parte 3. principali nu. 43. Albertus Brunus de Augmento conclus. 9. num. 8. & seqq. & Concl. 9. Castrensis. l. jubemus n. 8. C. de Sacros. Eccles. Guido quest. 489. n. 1. & 3. Cugno Auth. omnia Privilegia C. de Episc. & Clericis Jason l. qui filius nu. 12. 13. 14. de legat. 1. fo. dilectus de arte testandi tu. 6. Cautela 10. & 55. Abb. & DD. cap. quia circa de privileg. Faber in Rubr. C. de sacros. Eccles. & in l. si quis C. que res pignori oblig. possim. & in l. non modis C. de servitutibus.

In ea igitur sic quidam distinguunt: Aut quarimus de extensione ad futura per modum augmenti se habentia, tunc est respondendum eisdem conclusionibus & exceptionibus quibus ad præcedentem quæstionem. DD. d. quest. præcedenti Brunus d. conclus. 9. n. 3. Clem. Literas ubi Imò & DD. de Rescript. Aut de extensione ad futura per modum surrogationis, v. g. si Episcopo concedatur, ut quatuor Clerici sibi assistentes plenis beneficiorum fructibus non residentes gaudeant, si alii surrogentur, simili privilegio potentur. fo. Andr. c. sp. de verb. signif. in 6. Regulariter enim in dispositione simpliciter concepta, comprehenduntur futura, quando ea in locum priorum surrogantur. Alex. cons. 78. col. 2. d. c. quia circa per l. sicut in annos in 2. Resp. ff. Quæ ad serv. amit. Aug. l. si servus ff. de serv. urb. præd. præses in loco à surrogatis. Aut disputatur de extensione dispositionis ad futura simpliciter, seu neutro præcedentium

M 2 modò

modo concepta. In ea refert, an dispositio sit favorabilis ac extendenda, an odiosa ideoque restringenda. Item, utrum dispositio sit de particulari aut universali. An collectivè vel universaliter & indefinitè concipiatur. Præterea utrum futura verifimiliter poterunt prævideri, ac an de magno vel modico damno sit questio *Barth. & DD. d. l. si ita ff. de auro & arg. Innoc. d. Clem. literas Alber. de Rosar. l. fin. C. Quæ res pig. oblig. poss. Brunus d. conclus. 9. n. 4. laud. Alexand. cons. 178. per tot. vol. 2.*

2. Mihi concludendum videtur, quod exemptiones non extendantur ad Ecclesias seu res futuras aut postea quasitas, *tex. Clement. 1. de censib. Clem. fin. de Rescript. cap. Quia circa ubi Abbas de privilegiis. Gubiel. de Cungno Auth. omnia privilegia. C. de sacros. Eccles. Pet. Anaboli tra C. de munerib. par. 3. n. 43.* Ratio, quia Regulariter beneficia & privilegia non extenduntur ad creata de novo. *d. Clem. literas ubi DD. & Clem. 1. de censibus.* Ideo censuit in simili questione Cungno, *d. Auth. omnia privilegia*, quod si v. g. sint 50. anni quod privilegia studii Parisiensis fuerunt concessa Tholosano, non va privilegia Parisiensis recentè data non censentur Tholosano studio esse concessa. Privilegia enim uni loco concessa, si alteri loco concedantur de præteritis & non de futuris intelligi debent, ut expressè tradit Stephanus de Fredericis *Tract. de interpret. juris parte ult. n. 89. fasol. qua sit abus n. 12. 13. 14. de leg. 1.* Nam oratio ejusmodi & dispositio indefinita ad præsens tamen tempus extenditur, *l. si ita & l. fin. in pr. ff. de auro & arg. legato.* Sic auro legato non venit futurum, & servis legatis veniunt tantum præsentis temporis non futuri, *l. uxori §. 1. l. nomen debitoris. §. 1. de leg. 3. l. uxorem §. testamentum ff. eodem l. meli in pr. de alim. legat. prout & in contractibus, in eis enim verba referri solent ad tempus præsens, ideo servitute constituta attenduntur tantum prædia tempore constitutionis servitutis, *lin. lege l. rustilia ff. de contr. emp. l. hoc iure §. 1. ff. de aqua quot. & astrual. non modus ubi fiter & DD. C. de servitutibus l. damni infecti stip. §. si is qui vicinas ff. de damno infecto Bartholom. Brixien. d. quæst. 58.**

3. Quæ tamen conclusio non est ita generaliter admittenda, nam si non vertitur præjudicium tertii, sed tantum concedentis, privilegium seu exemptio traheretur ad futura *Brunus d. Concl. 9. n. 9. & 10.* Hoc sensu accipiendum est quod exemptio castro per Principem à Civitate, si crevit vel augetur castri am, augetur exemptio. *Bald. l. cum fundus ff. de legat. 2. §. c. 1. §. præterea ducatus de prohibu. Alien. Fend. pro Freder. Barth. & DD. l. si convenit §. si nuda ff. de pig. act. Brunus. d. tract. de augmento conclus. n. 8. & 9. Alberic. d. l. Rustilia ff. de contr. emp. ejusmodi enim exemptionis privilegium in præjudicium Principis concedentis est favorabile & extendendum, *Abb. cap. wa 1. cap. uorum parte 2. de decimis cap. odia de Reg. jur. in. 6. Barth. & DD. l. damni infecti §. si is qui heres ff. de damno infecto ubi additio.**

4. Quæ in re diligenter animadvertendum est, quænam immunitas seu exemptio dicitur concessa in præjudicium tertii, ex ea enim præcipua hujus questionis cen-

fura

ritia dependet. Quod appositè notavit Alexand. *conf.* 78. Incip. in occurrenti vol. 2. dum dixit exemptionem ceteri in præjudicium tertii, si v. g. civitati sit onus solvendum vel castro, non autem ipsi principi immunitatem concedenti; Aut si propter exemptum onus accresceret non exemptis, vel si jurisdictione ordinarii, quæ est valde favorabilis, per exemptionem detraheretur. Adeo quidem, ut merito per Alexand. & alios reproberetur. Io. de Imola. in d. §. si is qui ades qui putavit privilegium & immunitatem trahi ad futura, quamvis in ea verteret etiam damnum & præjudicium tertii, *Alex. consilio allegato l. si qui filiabus ff. de leg. 1. Brunus d. concil. 9. n. 12.*

Sustineti tamen possit Imolæ sententia; in casu quo futura essent necessario connexa & accessoria rebus prius principaliter exemptis. Quia connexorum idem est jus & ratio. per l. si mancipia ff. de fundo inst. legato l. fin. §. Cajo ff. de libert. leg. l. cum fundus nominatus ff. de leg. 2. Fab. d. l. non modus in fin. C. de servitutibus; prout augmento latenti diximus capite præcedenti. Quæ omnia subtilissimè traduntur præter doctores jam allegatos à Falcone, l. si stipulatus fuerim §. cum stipula n. 9. ff. de verb. obligat. l. si ex toto n. 11. ff. de leg. 1. & d. l. qui filiabus. Guido *quæst.* 469.

QUESTIO XXXIX.

De Conservatoribus.

SUMMARIUM.

1. De Conservatoris definitione & materia.	13. An coercere possit inferentes injuriam.
2. Conservatores qui creentur.	14. Quamdiu duret eorum potestas.
3. Qui possint esse.	15. Stylus hodie in conservatoris repugnat.
4. Vicarii & officiales an possint esse conservatores.	16. 21. Quid si diversi recurrant ad diversos conservatores.
5. Utrum Canonici Cathedralis.	17. Legati à latere an impediunt conservatores.
6. Quibus negatus sit introitus.	18. Quid importet clausula præsentibus post quinquennium minime valituris.
7. Lex excommunicans facientem an comprehendat mandantem.	19. 22. Conservator an delegare possit.
8. Conservator datus ad tutelam de quibus cognoscatur.	20. Formula conservatoriarum.
9. 10. 25. An & quomodo cognoscatur de circumstantiis notoriis.	Bulla conservatoria Abbatis S. Laurentii Leodiensis & Decani SS. Apostolorum Colonensis.
11. Quid excipiat iure factum.	23. A sententiis conservatorum ad quos appellatur.
12. Quid si excommunicetur contumax qui non manifeste molestatur.	

M 3

24. An